



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2012-05-10
Meddelad i
Linköping

Mål nr
1798-12
Enhet 2

SÖKANDE

Fastec Sverige AB, 556481-9372
Box 709
931 27 Skellefteå

Ombud: Advokat Mattias Wittgren och Jur.kand David Björne
Kilpatrick Townsend & Stockton Advokat KB
Box 5421
114 84 Stockholm

MOTPART

Strängnäs kommun
645 80 Strängnäs

Ombud: Lina Schött
Advokatfirman Lindahl KB
Box 1065
10139 Stockholm

| | |
|-------------------------|--------|
| KONKURRENSVERKET | |
| 2012-05-14 | |
| Avd | |
| Dnr | |
| Doss | Aktbil |

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning.

Strängnäs kommuns beslut att avbryta upphandlingen ”Gripsholm 4:5, Mariestad IP Hammaren” förklaras ogiltigt.

Dok.Id 81844

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 10 00

E-post:
forvaltningsratten@linkoping.dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDE M.M.

Strängnäs kommun (kommunen) har genomfört en upphandling av nybyggnad av idrottshall samt isbana med tak i Mariefred. Upphandlingen har skett genom förenklat förfarande. Kommunen meddelade genom tilldelningsbeslut den 14 oktober 2011 att Ellfolk Bygg AB (Ellfolk) tilldelats uppdraget. Fastec Sverige AB (Fastec) ansökte om överprövning av upphandlingen och yrkade att upphandlingen inte fick avslutas innan rättelse skett genom att en ny utvärdering genomförts utan beaktande av anbudet från Ellfolk. Förvaltningsrätten biföll i dom den 2 februari 2012 Fastecs ansökan. Domen överklagades av Ellfolk till Kammarrätten i Jönköping, som meddelade prövningstillstånd den 22 februari 2012.

Den 8 mars 2012 beslutade kommunen att upphandlingen skulle avbrytas. Till grund för beslutet anfördes att det under förvaltningsrättens handläggning framkommit att förfrågningsunderlaget innehöll brister och att dessa brister gjorde att de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna om likabehandling och transparens inte kunde upprätthållas.

Fastec ansöker om överprövning och yrkar rättelse av upphandlingen på så sätt att kommunens beslut att avbryta upphandlingen ska förklaras ogiltigt.

Kommunen motsätter sig bifall till ansökan.

PARTERNAS ARGUMENTATION

Fastec anför till stöd för sin ansökan i huvudsak följande. Fastec bestrider att förfrågningsunderlaget är otydligt i sådan utsträckning att det är tillräckligt för att det ska anses föreligga sakligt godtagbara skäl för kommunen att avbryta upphandlingen.

Vid bedömningen av om sakliga skäl föreligger ska beaktas dels att det är kommunen som har bevisbördan, dels att beslutet att avbryta upphandlingen så tydligt missgynnar Fastec till förmån för Ellfolk, som för övrigt är en leverantör med lokal förankring. Dessutom ska de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna beaktas, bl.a. likabehandling och öppenhet.

Kommunen tilldelade först kontraktet till Ellfolk, som lämnat lägsta anbudspris och därmed fått högst anbudspoäng. Tilldelningen underkändes av förvaltningsrätten på talan av Fastec eftersom Ellfolk befanns ha lämnat ett orent anbud som uteslutit vissa skall-krav i upphandlingen (något som skulle kunna förklara det lägre priset). Fastec hade den näst högsta anbuds-poängen och skulle i en ny utvärdering i enlighet med förvaltningsrättens dom således ha vunnit upphandlingen. I stället för att fatta ett nytt tilldelningsbeslut, eller i vart fall avvakta utgången av Ellfolks överklagande, valde kommunen dock i stället att avbryta upphandlingen med åberopande av att kommunen själv utformat utvärderingskriterierna bristfälligt. På så sätt har Fastec direkt missgynnats av kommunen. Kommunen bör inte utan vidare kunna åberopa sina egna försummelser för att ta sig ur en situation på ett sätt som så tydligt missgynnar en viss leverantör till förmån för en annan leverantör. De brister kommunen nu gör gällande är uppenbarligen inte så tydliga att kommunen sett sig föranledd att kännas vid dem i den tidigare överprövningsprocessen (förvaltningsrättens mål nr 6700-11), något som hade varit påkallat både utifrån kommunens objektivitetsplikt enligt 1 kap. 9 § RF och utifrån de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna. Beslutet att avbryta upphandlingen framstår som godtyckligt.

Kommunen motsätter sig ansökan och anför i huvudsak följande. Kommunen vitsordar Fastecs redogörelse avseende bakgrunden. Kommunen vill dock tillägga att Fastec i sin ursprungliga ansökan om överprövning i

andra hand yrkade att förvaltningsrätten skulle förordna om att upphandlingen skulle göras om.

I samband med att Ellfolk överklagade förvaltningsrättens dom till kammarrätten har kommunen ånyo granskat förfrågningsunderlaget i aktuell upphandling. Efter en noggrann genomgång av utvärderingskriterierna, inklusive jämförelser med förfrågningsunderlag i liknande upphandlingar, har kommunen funnit att förfrågningsunderlaget är behäftat med ett flertal brister som strider mot principerna om likabehandling och transparens. Kommunen har av den anledningen nödgats avbryta upphandlingen. Förutom de brister som Fastec påtalat (otydliga kvalitetskriterier samt otillåten sammanblandning av referenser i kvalificeringsfasen samt utvärderingsfasen) har kommunen funnit att förfrågningsunderlaget måste delvis omarbetas pga. nya förutsättningar. Det ursprungliga förfrågningsunderlaget avser att entreprenaden ska genomföras under en annan årstid än vad som nu kommer att vara fallet. Eftersom kommunen under hela upphandlingsprocessen inte haft någon annan avsikt än att följa LOU och de unionsrättsliga principerna kan kommunen inte annat än att beklaga att bristerna inte tidigare identifierats och att upphandlingen inte avbrutits vid ett tidigare skede. Kommunen har sakliga skäl för att avbryta upphandlingen eftersom förfrågningsunderlag som strider mot LOU och unionsrätten inte rätteligen kan tillämpas. Kommunen har avseende avbrytandebeslutet iakttagit de unionsrättsliga principerna, bl.a. har samtliga anbudsgivare fått del av avbrytandebeslutet samtidigt.

Fastec anför i genmäle bl.a. följande. Fastec bestrider att det föreligger sådana nya förutsättningar för entreprenaden som skulle innebära sakliga skäl att avbryta upphandlingen. Det åberopade standardavtalet innehåller dessutom regler för hur sådana nya förutsättningar ska regleras för det fall utförandet av arbetena påverkas. Någon ny upphandling behöver därför inte göras, utan fullt förutsebara regleringsmöjligheter för eventuellt änd-

rade förutsättningar finns redan i förfrågningsunderlaget (och det gäller reglering såväl uppåt som nedåt av det avtalade priset). Det spelar därför inte någon roll när en ny upphandling sker. Det enda relevanta förhållandet i detta avseende skulle såvitt Fastec kan bedöma vara att byggnationen inte har hunnit tillräckligt långt när vintervädret kommer. I nuläget kan byggnationen emellertid inte förväntas pågå in på vintern, utan den bör fortfarande vara tillräckligt långt gången (dvs. tak på plats m.m.) före vintern i slutet av innevarande år. I övrigt påverkas inte entreprenaden på något betydande sätt av att den kommer att utföras med viss tidsförskjutning jämfört med vad som var förutsett i förfrågningsunderlaget.

Fastec bestrider inte att brister i förfrågningsunderlaget i och för sig kan utgöra sakliga skäl för att avbryta en upphandling. Med hänsyn till vad som anförts i ansökan om överprövning om att en upphandlande myndighet normalt inte ska kunna dra fördel av sin egen försumlighet bör kraven på bristens tydlighet dock ställas högt.

Fastec vidhåller att avbrytandet gynnar Ellfolk och missgynnar Fastec, eftersom utgångspunkten måste vara att förvaltningsrätten har gjort en korrekt bedömning i sin dom med innebörd att Ellfolks anbud inte hade bort utvärderas. Vid sådant förhållande är det Fastec som har mest att förlora på att upphandlingen avbryts eftersom Fastec vid en fortsatt upphandling i enlighet med förvaltningsrättens dom hade tilldelats uppdraget. Fastec bestrider att Ellfolk skulle missgynnas av att företagets anbudspris blivit känt, eftersom priset avsett ett anbud som inte motsvarade förfrågningsunderlagets krav och därför inte säger något om vilket pris som skulle ha lämnats för ett korrekt anbud.

Kommunen anför i genmäle att den under hela upphandlingsprocessen gjort sitt yttersta för att följa LOU och de unionsrättsliga principerna. Kommunen beklagar av den anledningen att upphandlingen inte avbrutits

vid ett tidigare skede. Kommunen vill även framhålla att beslutet att avbryta upphandlingen endast tagits med hänsyn till bristerna i förfrågningsunderlaget. Eftersom bristerna är av sådan art att de strider mot LOU och unionsrätten samt medför att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet inte kan antas kan förfrågningsunderlaget inte tillämpas. Kommunen har således sakliga skäl för sitt beslut. Hade kommunen avslutat upphandlingen hade kommunen handlat i strid mot LOU och unionsrätten. Kommunens anförda skäl för avbrytande (otydliga kvalitetskriterier, otillåten sammanblandning av referenser i kvalificeringsfasen samt utvärderingsfasen och nya förutsättningar för upphandling) utgör självständigt och var för sig saklig grund för att avbryta upphandlingen.

Avslutningsvis vill kommunen framhålla att kommunen vid en närmare granskning av Fastecs anbud funnit att Fastec inte uppfyller samtliga ställda krav i förfrågningsunderlaget. Exempelvis har Fastec offererat plaströr gällande invändig VA-installation trots att gjutjärnrör efterfrågas. Dessutom offererar Fastec att kopparrör samt ledning för värme av stål ska isoleras enligt norm trots att förfrågningsunderlagets rambeskrivning VVS-installationer anger högre krav än norm. Kommunen har av den anledningen inte möjlighet att under några omständigheter anta Fastecs anbud.

Fastec anför i genmäle bl.a. följande. Fastec noterar att kommunen, trots att kommunen tidigare utvärderat anbuden och därtill fört processer under flera månader, först nu påstår sig ha hittat felaktigheter i Fastecs anbud. Detta bestrids. Frågan saknar också betydelse för utgången i detta mål.

Såvitt kan förstås gör kommunen dock gällande att det är fel av Fastec att dels ange att vissa arbeten ska utföras enligt en – helt ospecificerad – norm och i enlighet med det s.k. AMA-systemet, dels att man för invändiga arbeten bytt ut viss typ av rör. Vad gäller den första frågan har Fastec lovat att utföra isolering, märkning och provning helt i enlighet med de krav på

funktion som uppställs i kontraktshandlingarna. Vad gäller den andra frågan framgår av kod AFD.21 i de Administrativa Föreskrifterna att där på ritning, i beskrivning eller andra handlingar angivits viss typ och/eller fabrikat gäller generellt att utbyte får ske mot likvärdigt. Fastec har i enlighet med detta bytt ut viss rörtyp mot en likvärdig. Inte heller detta är något som strider mot förfrågningsunderlaget.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Lagtext m.m.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Av praxis framgår att riktigheten av ett beslut att avbryta en upphandling som fattats av den upphandlande myndigheten kan överprövas av allmän förvaltningsdomstol och i förekommande fall ogiltigförklaras (jfr rättsfallet RÅ 2005 ref. 62).

Av RÅ 2002 ref 50 framkommer bl.a. följande. De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling

och unionsrätten inte träds för när. Vidare anförde Högsta förvaltningsdomstolen (f.d. Regeringsrätten) bl.a. att LOU inte ger närmare besked om hur ett förfrågningsunderlag ska vara utformat eller hur en utvärderingsmodell ska vara konstruerad. I kravet på affärsmässighet får anses ligga att ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen och att en utvärderingsmodell ska vara så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat, d.v.s. att det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt antas.

Ett beslut att avbryta en upphandling måste vila på sakligt godtagbara skäl och får inte vara godtyckligt (RÅ 2009 ref. 43).

Utredning

Av beslutet om avbrytande av upphandlingen daterat den 8 mars 2012 framgår följande.

”Under förvaltningsrättens handläggning har det framkommit att förfrågningsunderlaget innehåller brister. Dessa brister i förfrågningsunderlaget gör att de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna om likabehandling och transparens inte kan upprätthållas. Förslaget är därför att upphandlingen ska avbrytas och avslutas utan att anbud antas. Ny upphandling kan komma att genomföras. Vid en ny upphandling ska förfrågningsunderlaget omformuleras och justeras så att förfrågningsunderlaget uppfyller LOU:s och unionsrättens krav om bl.a. transparens och likabehandling.”

Av punkten AFB.52 i de Administrativa Föreskrifterna framgår att följande kriterier och viktning gäller vid utvärderingen:

- AFB.52 **Värderingsgrunder vid anbudsprövning.**
Teknik- och servicekontoret kommer att anta anbud av kvalificerad anbudsgivare, enligt AFB.51 som tydligt visar att samtliga krav som ställs i upphandlingen kommer att uppfyllas och som erbjuder det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet.
Vid utvärdering av det mest fördelaktiga anbudet gäller följande kriterier och viktning:
- | | | |
|------------|-----|--|
| 1. Pris | 55% | anbudssumma, å-priser etc |
| 2. Kvalité | 45% | varav tekniska lösningar 15 % " referenser 15 % (erfarenhet från liknande objekt) " kompetens hos teknisk personal (CV), certifiering etc 15%. |
- Beställaren förbehåller sig rätten att avbryta upphandlingen om ingen kvalificerad anbudsgivare erbjuder ett anbudspris som ryms inom de ekonomiska ramar som beställaren uppställt för projektet.
Ersättning för anbudsräkning utgår inte.

Till de Administrativa Föreskrifterna finns vidare bilagan "Mall för anbudsvärdering" där det framgår vad som värderas och hur många poäng som tilldelas inom varje kriterium:

- Pris** Max prispoäng är 55 poäng.
Lägsta relevanta anbudsgivare tilldelas full prispoäng.
Övriga anbudsgivare tilldelas reducerad prispoäng i förhållande till hur mycket deras anbud överskrider lägsta anbud. Ett anbud som ligger 10 % över lägsta anbud tilldelas således 90 % av full prispoäng.
Ett anbud som överstiger lägsta anbud med 100 % tilldelas 0 i prispoäng. En anbudsgivare kan inte få mindre än 0 i prispoäng.
Vid bedömning av lägsta relevanta anbud vägs även driftskostnader för uppvärmning in. Energipriset förutsätts vara 1,0 kr/kwh och besparingar kapitaliseras till 8 %.
Reglering sker utifrån 100 kwh/kvadratmeter och år. Lägre förbrukning innebär nerjustering av anbudssumman medan högre resulterar i en uppjustering.
- Kvalité** Under denna rubrik värderas tekniska lösningar, materialval, kvalitetssäkring, organisationsplan för projektet och kompetens hos personal, erfarenhet från

liknande projekt och dylikt.

Teknisk utformning

Här värderas tekniska lösningar, materialval m.m.

Max 15 poäng tilldelas detta kriterium.

Referenser

Här värderas anbudsgivarens erfarenheter avseende genomförande av liknande objekt.

God erfarenhet av liknande objekt ger maximalt 15 poäng.

Mindre god erfarenhet resulterar i lägre poängtilldelning.

Organisationsplan

Här bedöms om organisationen för att genomföra projektet är tillfyllest och att personer i organisationen har erforderlig kompetens.

Observera att det är förmågan att genomföra det aktuella objektet som bedöms. Således ingen gradering mellan olika anbudsgivare. Maxpoäng är 15 och ges för en helt godtagbar organisationsplan med fullt kvalificerad personal. Brister i planen resulterar i poängavdrag i fallande skala.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Fråga i målet är om kommunen haft sakliga skäl för att avbryta aktuell upphandling och om beslutet att avbryta upphandlingen är förenligt med de grundläggande principerna i unionsrätten.

Det ankommer på den upphandlande myndigheten att visa att det förelegat sakliga skäl att avbryta en pågående upphandling.

Kommunen har motiverat sitt beslut den 8 mars 2012 att avbryta aktuell upphandling med i huvudsak följande. Förfrågningsunderlaget är förenat med såväl otydliga kvalitetskriterier som otillåten sammanblandning av referenser i kvalificerings- respektive utvärderingsfas. Därutöver har tidsförskjutningen kommit att förändra upphandlingsförutsättningarna på sådant sätt som fordrar omarbetning av förfrågningsunderlaget. Vidare har kommunen, vid en förnyad genomgång av förutsättningarna för upphandlingens avslutande, konstaterat att Fastecs anbud är bristfälligt med avseende på ett antal skall-krav. Givet att förvaltningsrättens dom i mål nr 6700-11 vinner laga kraft har kommunen således inga kvalificerade och giltiga anbud kvar att anta i upphandlingen. Kommunens anförda skäl för avbrytande utgör självständigt och var för sig saklig grund för att avbryta upphandlingen.

Fastec bestrider att förfrågningsunderlaget är otydligt i sådan utsträckning att det är tillräckligt för att det ska anses föreligga sakligt godtagbara skäl för kommunen att avbryta upphandlingen. Fastec menar att kommunens beslut framstår som godtyckligt. Det synes som om kommunens agerande snarast har styrts av en önskan att rädda uppdraget kvar hos den lokale leverantören Ellfolk efter att förvaltningsrätten hindrat den tilltänkta tilldelningen av kontraktet. Därmed anser Fastec att kommunen inte behandlar leverantörer på ett likvärdigt och objektiva sätt, utan att kommunens handlande strider mot likabehandlingsprincipen. Vidare noterar Fastec att kommunen, trots att kommunen tidigare utvärderat anbuden och därtill fört processer under flera månader, först nu påstår sig ha hittat felaktigheter i Fastecs anbud. Detta bestrids. Frågan saknar också betydelse för utgången i detta mål. Det som kommunen dock gjort gällande är att det är fel av Fastec att dels ange att vissa arbeten ska utföras enligt en – helt ospecificerad – norm och i enlighet med det s.k. AMA-systemet, dels att man för invändiga arbeten bytt ut viss typ av rör. Vad gäller den första frågan så har Fastec lovat att utföra isolering, märkning och provning helt i enlighet med de

krav på funktion som uppställs i kontraktshandlingarna. Vad gäller den andra frågan framgår av kod AFD.21 i de Administrativa Föreskrifterna att där på ritning, i beskrivning eller andra handlingar angivits viss typ och/eller fabrikat gäller generellt att utbyte får ske mot likvärdigt. Fastec har i enlighet med detta bytt ut viss rörtyp mot en likvärdig. Inte heller detta är något som strider mot förfrågningsunderlaget.


Förvaltningsrätten tar först ställning till om det kan anses vara förenligt med de unionsrättsliga principerna och sakligt grundat, att avbryta upphandlingen av den anledningen att förfrågningsunderlaget är förenat med otydliga kvalitetskriterier samt att det förekommit otillåten sammanblandning av referenser i kvalificerings- respektive utvärderingsfas. Utredningen i målet visar att det av förfrågningsunderlaget framgår hur kvalitetskriterierna för teknisk utformning, referenser och organisationsplan ska utvärderas. Där framgår vad som värderas och hur många poäng som tilldelas inom varje kriterium. Vidare ställs olika typer av krav vid kvalificering och utvärdering. Kvalificeringen av anbudsgivare har skett genom uppställda minimikrav på teknisk förmåga och kompetens medan utvärderingen avseende anbudens kvalitet med hänsyn till erfarenhet av liknande objekt och utbildning har skett enligt en poängskala. Vad avser utvärderingen av referenser så är detta ett betydelsefullt verktyg för den upphandlande myndigheten för att kunna undersöka förutsättningarna för att anbudsgivaren kommer att genomföra entreprenaden på ett korrekt och tillfredsställande sätt. Förvaltningsrätten finner inte att kommunen förfarit på ett sådant sätt avseende referenserna att det skulle strida mot de unionsrättsliga principerna. Sammantaget anser inte förvaltningsrätten att förfrågningsunderlaget är behäftat med sådana fel att upphandlingen måste avbrytas. Ett inte optimalt utformat förfrågningsunderlag så som i detta fall får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och unionsrätten inte träds för när (jfr RÅ 2002 ref 50).

Vad avser det av kommunen anförda skälet att förfrågningsunderlaget måste omarbetas på grund av nya förutsättningar då entreprenaden kommer att utföras under annan årtid än vad som ursprungligen avsågs så angavs inte detta skäl i beslutet om att avbryta upphandlingen och kan därför inte föranleda någon prövning inom ramen för det aktuella målet.

Fråga är då om den omständigheten att kommunen, vid en förnyad genomgång av förutsättningarna för upphandlingens avslutande, konstaterat att Fastecs anbud är bristfälligt med avseende på ett antal skall-krav kan anses vara ett sakligt godtagbart skäl för att avbryta aktuell upphandling och förenligt med de grundläggande principerna i unionsrätten. Kommunen har i sitt yttrande hänvisat till Kammarrättens i Göteborg dom den 18 december 2009 i mål nr 4904-09 där det framgår att det enligt likabehandlingsprincipen åligger upphandlande myndigheter att även beakta sådana uppgifter om bristande uppfyllelse av skall-krav som blivit kända först i samband med en överprövningsprocess. Förvaltningsrätten finner att Kammarrätten i det refererade målet har fastställt att invändningar som den upphandlande myndigheten framför först i en överprövningsprocess om att den leverantör som begär överprövning inte uppfyller alla skall-krav, när den upphandlande myndigheten tidigare ansett att leverantören uppfyller alla skall-krav, inte kan prövas inom ramen för ett mål där det är leverantören ifråga som begärt överprövning. Den invändning som kommunen gjort om att kommunen efter förnyad genomgång funnit att Fastec inte uppfyller alla skall-krav kan således inte prövas inom ramen för förevarande mål (jfr även Kammarrättens i Stockholm dom den 19 november 2010 mål nr 5929-10).

Förvaltningsrätten finner därmed att kommunen inte har visat att det föreligger sakliga skäl för att avbryta aktuell upphandling. Fastecs yrkande ska således bifallas. Kommunens beslut att avbryta upphandlingen förklaras ogiltigt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU)



Helena Sohl

Föredragande har varit Andrea Ritzer.



SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1D LOU